

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

SESTADIENIS

Nr. 134 (4327)

Anykščiai

1951 m. lapkričio mėn. 14 d.

Kaina 2 kap.

TSRS 60-MEČIUI — 60 SPARTUOLIŠKŲ DARBO SAVAICIŲ

Akivaizdi abipusė nauda

Artėjant Šiovinam Tarybų valstybės jubiliejui, visoje šalyje prasidėjo šventiniai renginiai „TSRS įkūrimo šėlis dešimtmečiui — šešiasdešimt spartuoliškų darbo savaičių“. Pirmoji iš šių savaičių, kaip žinia, skiriama Rusijos Tarybų Federatyvinei Socialistinei Respublikai. Šiandien pasakojame apie jos didžiausios sąjunginės respublikos ekonominius ir prekybinius ryšius su mūsų rajono duonos augintojais.

Per metus mūsų Susivienijimas anykštėnams žemdirbiams parduoda įvairios žemės ūkio technikos bei atsarginių dalių bemaž už penkis milijonus rublių. Du trečdaliai visos apyvartos tenka broliškoje RTFSR pagamintai produkcijai, — pabrėžia LTSR valstybinio gamybinio techninio žemės ūkio aprūpinimo komiteto Anykščių rajoninio gamybinio susivienijimo valdytojas Juozas Bujokas.

Kas šiandien nėra girdėjęs apie garsiąją Leningrado Kirovo vardo traktorių gamyklą? Čia išleidžiami energo-

galingieji K-700 traktoriai, nepamainomais talkininkais visuose žemdirbių darbuose. Rajono kolūkių ir tarybinių ūkių technikos parką šiemet taip pat papildė dvidešimt keturi T-40 traktoriai, pagaminti Lipecko gamyklos dirbančiųjų. Nemaža naujausios technikos siunta gauta iš Volgogrado traktorių gamyklos. Diduma mūsų keliais skubančių automašinių vėlgį pagamina rusų darbininkų rankomis. Ant lengvųjų automobilių mato me Uljanovsko, Iževsko, Maskvos gamyklų ženklus. Iš Gorkio ir Saransko šiemet atkeliavo per dvidešimt GAZ-53 tipo automašinių. Rajono ūkiuose nebe retenybė ir galiūnai „Kamazai“, „Uralai“...

Derliaus derojimo darbyne dienomis mūsų laukuose gero žodžio nusipelnė Rostovo prie Dono pagaminti javų nuėmimo kombainai. Vien šiemet gauta keturiasdešimt naujų „Nivų“. RTFSR — viena pagrindinių šienavimo technikos tiekėjų. Pagrindinius žemės įdirbimo

padargus mūsų žemdirbiai gauna iš Podolsko, Novosibirsko, Lipecko bei kitų Rusijos Federacijos žemės ūkio mašinų gamyklų. Iš Tiumentės atkeliavo trąšų barstymo technika, iš Kirovogrado, Penzos, Leningrado — grūdų sėjamosios. Nemažai įvairios žemdirbiams talkinančios technikos Anykščius pasiekia iš Krasnodaro, Celiabinsko, Sverdlovsko, Riazanės... Prekybinių ryšių geografija ištis labai didžiulė. Didžiausieji mūsų šalies sąjunginės respublikai taip pat esame dėkingi už daugelį naftos produktų, atsarginių dalių, dažų, chemikalų, kai kurių statybinių medžiagų siuntas.

— Šis gražus bendravimas su Rusijos Tarybų Federatyvinės Socialistinės Respublikos darbo žmonėmis yra patikimas anykštėnų žemdirbių tolesnio ekonominio suklestėjimo pagrindas. Tai gražus paliudijimas apie nemarią ir nesavanaudišką TSRS broliškųjų tautų draugystę, — pastebėjo rajono Gamybinio susivienijimo valdytojas Juozas Bujokas.

L. Vakarai

Geriausieji ryšininkai

Anykščių ryšių mazge susumuoti socialistinio lenktyniavimo trijų ketvirčių rezultatai. Geriausiųjų darbuotojų nuotraukos patalpintos Ryšių mazgo garbės lentoje. Gražių darbo rodiklių pasiekė Penionų ryšių skyriaus viršininkė O. Kazlauskienė, Anykščių ryšių mazgo skirstytoja V. Petuchovienė, Anykščių ryšių mazgo telefonistė O. Repečienė, Kavarsko ryšių skyriaus operatorė G. Daniūnienė, Svėdasų ryšių skyriaus laikininkė D. Baronienė ir kitos Ryšių mazgo darbuotojos, kurios tapo ūkru darbštumo ir stropumo pavyzdžiu kitiems savo bendradarbiams.

J. Jūraitė

Baigtas rekonstruoti vienas seniausių šalyje Baltarusijos geležinkelis. Spalio mėn. išvakarėse elektrifikuotas paskutinis Minsko — Maskvos ruožas. Juo jau važiuoja traukiniai.

Isavinamas Vakarų Sovietų dujų kondensato telkinys. Atidavus jį naudoti Komitui autonominėje respublikoje kasmet dujų bus išgauna-

ma 2 milijardais kubinių metrų daugiau.

„Kurgano žemės ūkio mašinų gamykla pradėjo gaminti šaldytuvus fermoms. Jų rezervuaro talpa — 2500 litrų. Vieno tokio automatinio įrenginio pakanka išsaugoti ir pristatyti pirmąjį rūšim 300 karvių pieną.

„Pašariniuose runkeluose „Beloruskaja krasnaja“, kuriuos išvedė Baltarusijos žemdirbiystės mokslinio tyrimo instituto selekcininkai, yra beveik dvigubai daugiau sausų medžiagų, — taip pat cukraus, negu kituose runkeluose. Jie atsparūs ligoms, duoda gausų derlių.

(TASS-ELTA)

I

kl vienuoliktąjį penkmečio pirmųjų metų pabaigos beliko palyginti trumpas — tik pusantro mėnesio laikotarpis. Todėl dabar ypač svarbu kiekviename darbo kolektyve sudaryti tokią darbinių atmosferą, kad atsakomybės, pareigingumo jausmas lydėtų kasdieniškus žmogaus žingsnius, kad kiekvienas kolektyvo narys savo šauniu, spartuolišku darbu stengtųsi kuo svesnį indėlį įnešti į žmonės, statybinės organizacijos, kolūkių ar tarybinio ūkio gamybinių ir ekonominių pasiekimų kraitį.

Visuotinio pripažinimo ir pagarbos ypatingai nusipelnė tie gamybiniai kolektyvai, kuriuose reiklį pažūrą, atidus dėmesys skiriamas ne tik prisirišimams socialistiniams įsipareigojimams įvykdyti, gamybos efektyvumui didinti, bet ir sumaniam, šeiminiškam visų turimų išteklių — darbo, pagrindinių fondų, kuro ir žaliavų, laukų ir fermų produkcijos naudojimui.

„Mes, draugai, dabar sugėbame spręsti didžiulius ir labai sudėtingus uždavinius, — pabrėžė TSKP XXVI suvažiavime TSKP CK Generalinis Sekretorius draugas L. Brežnevus. — Bet ekonominės politikos šerdis šiuo metu yra, atrodo, paprastas ir labai kasdieniškas dalykas — šeiminišką pažūrą į visuomeninį turį, sugebėjimas iki galo, tikslingai panaudoti visą, ką mes turime. Šito siekti turi visi kolektyvai, visas partinis masinis darbas... Ekonomika turi būti ekonomiškai — toks laiko reikalavimas“.

Atsižvelgiant į šiuos iškelto uždavinio, tikslinga rajono pramonės įmonėse, statybu, transporto ir kitose organizacijose bei žemdirbių kolektyvuose užtikrinti dar veiksmingesnį socialistinį lenktyniavimą, kad kuo daugiau darbo žmonių dalyvaudų kovos už ekonomiką ir taupumą sąjūdyje, kad jie našiau panaudotų techniką, įrengimus ir tuo pagrindu didintų darbo našumą. Nors mūsų rajono pramonės įmonėse pastaruoju metu sustiprėjo ekonomijos reizinas, vienok, veltinių vėlimo fabrike „Spartakas“, statybinių medžiagų kombinate dar ne taip pat buvo naudojamas kuras ir elektros energija technologiniams reikalams. Melioracijos statybos montavimo valdyboje dar pereikvo-

jamos medžiagų sunaudojimo bei pridėtinės išlaidos, o dėl aukštos rangos darbų savikainos ir nesayaiklo objektų atidavimo į eksploataciją šiame kolektyve per šį metų pirmąjį pusmetį nebuvo įvykdytas ir pelno planas.

Rajono žemdirbių patiklinu talkininku tapo gana galinga šiuolaikinė žemės ūkio technika. Geri, sumanūs šeiminiškai rūpestingą dėmesį sutelkia šios technikos tvarkingam išsaugojimui, ypač

Geriant rajono ūkių ekonominis rodiklius, ypač siekiant sumažinti pašarų išlaidas gyvulininkystės produkcijos gamybai, užkirsti kelią gyvulių kirtimo ir kitiems neūkškusmo reiškiniams — tam didelę įtaką gali daryti fermų darbuotojų, gyvulininkystės specialistų gražios pastangos, jų iniciatyva ir šeiminišką pažūrą į patikėtą darbą. Užtat dabar, nuo pat gyvulių tvartinio laikotarpio pradžios nepa-

Už ekonomiką ir taupumą

žiemos sąlygomis laikydami kombainus, energogalingus traktorius, tam tikslui įrengtuose garažuose arba pastogėse. Tokį deramą rūpestį technikos saugojimui, efektyviam jos eksploatavimui ir gerai priežiūrai skiria „Lenino keliu“, „Anykščių šilėlio“ ir kai kurių kitų kolūkių inžinerinės tarnybos darbuotojai, mechanizatoriai. Tačiau apie 60 procentų žemės ūkio technikos rajono ūkiuose dar laikoma atviro tipo aikštelėse. O siekiant sumažinti jos amortizaciją, reikėtų technikos priežiūrai ir šeiminiškam laikymui vis tik sutelkti ypatingą rūpestingumą ir atidumą. Paskatinimo ir pagarbos turėtų susilaukti tie ūkių mechanizatoriai ir remontininkai, kurie kokybiškai atremontuoja traktorius, kombainus ir kitas žemės ūkio mašinas, tokio įvertinimo nusipelnė ir kūrybinės minties žmonės — racionalizatoriai, padedantys įdiegti naujoves, restauruoti atsargines detales technikos remonto metu.

Politinio švietimo baruose

KAIP SUAKTYVINTI KLAUSYTOJUS

LKP Anykščių rajono komiteto politinio švietimo kabinete buvo surengtas parodomasis užsiėmimas propagandistams, dirbantiems politinio švietimo sistemoje pirmuosius metus, taip pat visiems propagandistams, dėstantiems Lenino biografiją. Prieš pradėdant užsiėmi-

ma, politinio švietimo kabinete vedėjas A. Jakniūnienė trumpai apibūdino pagrindinius užsiėmimų organizavimo metodikos principus, vaizdinių bei techninių priemonių panaudojimo būdus, pateikė pavyzdžių, kaip tinkamai paruošti propagandistų kūrybinį planą, tvarkyti kitą šio darbo dokumentaciją. LKP rajono komiteto bibliotekos vedėjas St. Stankevičienė supažindino propagandistus su šios bibliotekos knygy, vaizdinių ir techninių priemonių fondu, skirtu politiniam bei ekonominiam švietimui.

Užsiėmimo metu buvo nagrinėjama trečioji V. Lenino biografijos tema — Rusijos proletariato vado gyvenimo Sibiro ištremtyje laikotarpis. Propagandistė, Kavarsko vidurinės mokyklos direktorė E. Sakavičienė, kabinete vedėjas A. Jakniūnienė ir konsultantė A. Balčiūnaitė vaizdžiai papasakojo apie nenuilstamas V. Lenino pastangas, skirtas proletariato partijai Rusijoje įkurti, jo glaudų ryšį su darbo žmonėmis ir bendražygiais revoliucionieriais, gilia erudiciją ir žmogišką paprastumą.

Parodomąjį užsiėmimo metu ypač buvo pabrėžta, jog kiekvieno propagandisto tikslas — siekti dėstomos medžiagos vaizdumo, glaudžiai siekti teoriją su kolektyvui išskylančiais praktiniais gamybos efektyvumo didinimo ir žmonių auklėjimo uždaviniais.

„K. d.“ inf.

Molėtų rajono „Aušros“ kolūkių kompleksinė statybininkų brigada, kuriai jau daug metų vadovauja J. Petronis, neseniai atidavė 400 vietų karvidę. Ji taip pat pastatė dviglokos butų gyvenamąjį namą, kolūkiečių poilsio namus prie Virintų ežero. Ateinančių metų plane — vaikų darželio ir keturių gyvenamųjų namų statyba.

NUOTRAUKOJE: brigadininkas J. Petronis (antras iš dešinės) su darbo draugais J. Liobe, A. Korolium ir V. Raukštu.

G. Svitojaus nuotr. (ELTA)

Akiratyje — žmogus ir jo darbai

Staškūniškio tarybinio ūkio profsąjungos ataskaitinė-rinkiminė konferencija įvyko tuomet, kai čionykščiai žemdirbiai valstybei išgabeno paskutiniąsias cukrinių runkelių sluntas.

„Derlių buvo atiduotos visos įmanomos jėgos“ — tle profsąjungos vietos komiteto pirmininko pavaduotojos Onos Ladygienės perskaitytos ataskaitos žodžiai nuskambėjo visai paprastai ir kasdieniškai. Ir nors didžiosios tiesos slypi dideliame paprastume, bet, man regis, jog konferencijoje ne vieno žemdirbio mintyse dar tebevirpėjo toji ką tik užsibaigusio darbuotojų įtampa, kuri ne vien derliaus doravimo dienomis parodė žmogaus tvirtybę. Keletas faktų. Pavyzdžiui, per aštuonias darbo dienas buvo pasėtos visos grūdinės kultūros. Sklandžiai vyko šienapjūtės darbai, pastebimai daugiau sukaupia stambųjų ir sultingųjų pašarų. Su geru kaupiu viršytas valstybinis grūdų pardavimo planas, nebe kalbant jau apie gražią cukrinių runkelių augintojų sėkmę.

Kai kalbame apie kolektyvo tvirtumą, daug ką turime galvoje, bet pirmiausia visų susiklausymą, susitelkimą, atsakomybę už visus ir save.

„Darbas — pati didžiausia vertybė, per kurią atsiskleidžia viso mūsų gyvenimo prasmė“, — šie teisingi žodžiai vienaip ar kitaip atsispindėjo ūkio direktoriaus Jono Janyčiaus, agronomo Jono Kiguolio, skyriaus vedėjo Aleksejaus Chlibik bei kitų pasisakusiųjų kalbose. Suprantama, kiekviena kolektyve yra visokių žmonių. Vienai rodomi pavyzdžiai, kitiems apie pareigą dorai, sąžiningai dirbti reikia ne kartą priminti. Su pagarba iš konferencijos tribūnos buvo minimos darbščių ir stambių mechanizatorių pavardės: Antano Pauliukonio ir Aleksandro Auglio, Juozo Imbraso ir Vlado Zūrumsko, Vytauto Strunevičiaus, Juozo Zukausko ir daugelio kitų. Tai žmonės, kurie buvo ir yra nepažeidžiamai didelės įtampos reikalaujančioje kasdienybėje. Tačiau to dar nepasakysiu apie Albina Sankauską, Vilių Vedeiką, Antaną Pupelį, kuriems visos anelacijos į žmoniškumą, sąžinę, pareigas kolektyvui — neretai kaip žirniai į sieną. Siema ir kitiems į juos panašioms gausaus staškūniškio kolektyvo nariams reikia geras pamąstyti apie tai, jog tik doru gyvenimu galima atkovoti savo vietą tarp žmonių, nes kiekvienas

tavo poelgis — aplinkinių akys. Kita vertus, darbo drausmės ardytojams, silpnai valiams taurelės mėgėjams labiau nepakantūs turėtų būti ne vien ūkio vadovai ar inžinerinė tarnyba. „Juk ne akli, ne bebalsiai ir darbo draugai. Man regis, jog būtent jiems kuo dažniau reikėtų atsidurti teisėjų vaidmenyje“, — kalbėjo ūkio vyriausiasis inžinierius Vaclovas Leita.

Dirbančiųjų sąmoningumui, atsakomybės jausmui ugdyti, kaip buvo pabrėžta ataskaitoje, geras talkininkas yra socialistinis lenktyniavimas. Ypač svarbus jo bruožas — viešumas, kai kiekvienas mato, ką žadėja, ką planavai padaryti, ką padarei. Išties metus ūkyje soclenkiųjų priešakyje žengia verselių augintojas Bronius Pakelkis, aukštasis darbo rodikliais garsėja melžėjos Aldona Valeikienė, Genė Tutinienė, kiaulių augintoja Nastė Butkienė. Savo darbo švyturius turi mechanizatoriai, vairuotojai. Tai vis žmonės, kuriems ankšta vidutiniškos rūbės. O ar ne šitaip užaugama, tampa pirmūnais, nors tas vardas daug įpareigojantis, nes pirmūnas mūsų dienomis, kaip žinia, jau ne vien darbštuolis. Jis — ir sumanus, iniciatyvus,

kūrybiškas šeimininkas. Juk, kad ir kiek ūky būtų puikly statinių ar mechanizmų, netrukty kvalifikuotų patarimų ir mokslo rekomendacijų — bet ir šiandien eilinio žmogaus kritiškas, pasveriantis žvilgsnis, dorai išsakyta asmeninė nuomonė, iniciatyva paženklinas nerimas tebėra brangiausių dalyku. Antai, pastaraisiais metais Staškūniškyje buvo itin prastai verselių išsaugojimo rodikliai. Tiesiai kalbant, ūkis buvo minimas prasčiausiai besitvarkančiųjų tarpe. O dabar padėtis ne iš tolo nepanaši į buvusiąją. Kame permainingas priežastys? Visų pirma reiklesniu tapusiame veterinarijos specialistų požiūryje į savo triušą, galop pastebimai išaugusioje jų drąsoje radikaliau įsijungti į ūkio reikalus. Belieka tikėtis, kad naujesni, drąsa ir kūrybiniais ieškojimais paženklinę ūkinės veiklos sprendimai netruks pastebimai išjudinti ir kol kas dar nepatenkinamai sprendžiamus pieno bei mėsos gamybos klausimus, kur ypač nedžiugina palvinginti neaukšti pieno primiliai ir galvijų priešvorai. Bet viskas, kaip sakoma, pačių ūkio šeimininkų rankose.

Staškūniškio profsąjungos ataskaitinėje rinkiminėje konferencijoje gana plačiai taip pat buvo aptarti kiti kolektyvo interesus liečiantys socialiniai klausimai. Pasiūdyta daug pastebimų darbų nuveikusio darbo apsaugos komisijos (pirmininkas Pranas Unguryš) veikla, ko rezultate šiemet ūkyje dar nepasitaikė gamybinio traumavimo faktų. Neprieikštingai triūsė ir socialinio draudimo komisija (pirmininkė Ada Kirvelienė), daug pagelbstinti ūkio administracijai bei vietos profsąjungos komitetai laiku išanalizuoti dirbančiųjų sergamumo priežastis, neatidėliojant jas šalinti. Staškūniškio tarybinis ūkis turi 133 komunalinius butus. Tik bėda, anot ūkio vadovų, kad išvykstantys iš ūkio ar persikeliantys į kitus butus, senuosius neretai palieka labai apleistus, su išardytais šildymo, apšvietimo įrenginiais. Kalbėjusieji taip pat nusiskundė, kad prie komunalinių namų dar yra gana daug remonto reikalingų tvartų, kai kuriuos rūsius pavasarį-rudenį apsemia vanduo, kas gyventojams, suprantama, trikdo normalią

Dirbštųjų mechanizatorių Vytautą Strunevičių staškūniškiai išrinko savo delegatu į VIII rajoninę žemės ūkio darbuotojų profsąjungos konferenciją.

J. Jūnevičiaus nuotraukos

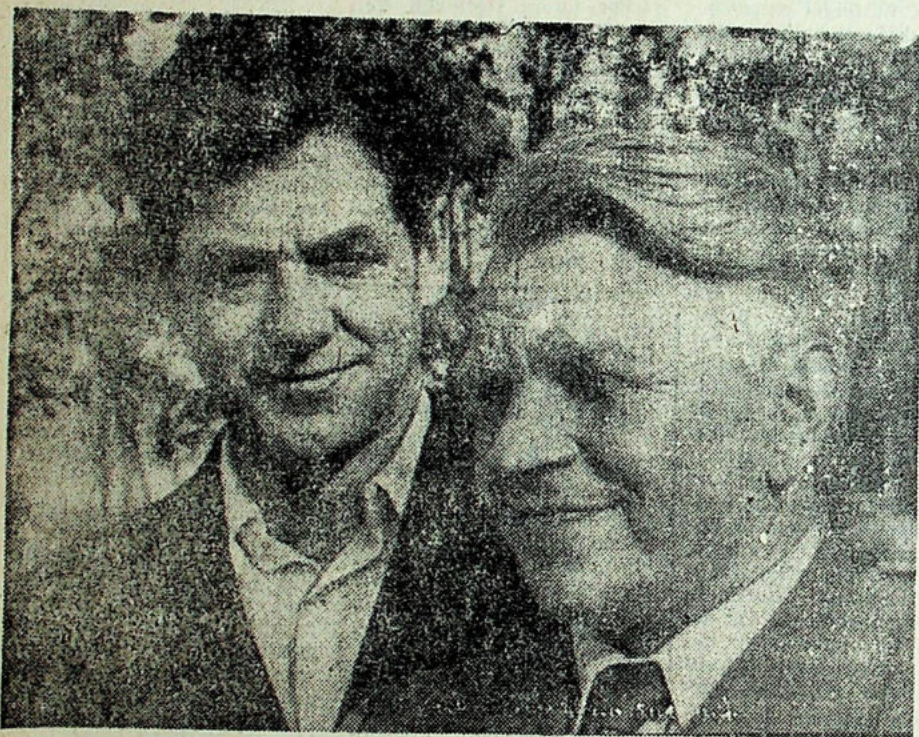
pagalbinio asmeninio ūkio plėtotę. Metas labiau susirūpinti ir centrinės ūkio gyvenvietės aplinka, gausesniu jos žaliųjų rūbų.

Na, o kaip staškūniškio kolektyve rūpinamasi dirbančiųjų laisvalaikio, kaimo žmonėse skatinama savybė išreikšti savo kūrybinę galią, kaip ugdomas polinkis liaudies menui, grožiui? Reikia pasakyti, kad kalba šiuo klausimu buvo trumpa: nors ūkyje yra gana erdvūs kultūros namai, bet jų veikla jau kuris laikas aiškiai merdi. Beje, pakankamai iškalbinga detalė — vien šiemet jau pasikeitė trys kultūros namų direktorės, o ir tos pačios buvo nespecialistės... Tiesa, kartais čia vyksta jaunimo pasilinksminimų vakarai, tik vėl bėda, kad jie užsitiesia gerokai po pusianakčio. Niekas taipogi nepamena, kad juose bent kartelį būtų apsilankę vietos liaudies draugovinė. Taigi, kame ūkio šeimininkai mato kultūrinio gyvenimo atgaivą? Konferencijoje buvo pareikšta mintis daugiau organizuo-

ti kultūriniais tikslais tarnaujančių išvykų. Ekskursijos gerai, tačiau norėtųsi, kad kultūrinis-masinis darbas nebūtų suplastas vien turistinėmis kelionėmis po respubliką ar šalį. Ne centneriais ir ne hektarais matuojamas kultūrinio darbo derlius. Bet be šito derliaus, nėra abejonės, sunkiau kalme užsiliks jaunimas, vėliau keros dorovinės piktžolės...

Aptardami savo nuveiktą darbą bei ateity laukiančius naujus uždavinius, profsąjungos ataskaitinės-rinkiminės konferencijos delegatai išreiškė vieną pasiryžimą dar tvirtesne drausme, atsakomybės už pavestą darbą skiepėjimu ir veiksminga kontrole glaudžiau telti kolektyvo pastangas, kad dar ženklesniais ekonominio bei socialinio gyvenimo laimėjimais būtų grindžiama TSKP XXVI suvažiavime patvirtinta didinga vienuoliktosios penkmečio darbų programa.

L. Vaitonis
„K. d.“ koresp.

Ūkio profsąjungos aktyvistai (iš kairės į dešinę) mechanizatorius Kazys Zičkauskas ir augalų apsaugos agronomas Jonas Kiguolis.

MIKSTUOSE IR RAJONUOSE

(Praneša vietiniai laikraščiai)

NAUJI PASARŲ CECĖAI

Barskūnų tarybiname ūkyje įrengtas pašarų cecėas, kuriame smulkinti šiaudai paskaninami miltais, melasa, runkeliais, silos. Dviejuose maišytuvuose iš karto telpa 12 tonų pašarų. Naujajam cecėui nereikėjo didesnių kapitalinių įdėjimų, nes jis įrengtas koridoriuje, kuris jungia naują verslę su senąja.

KOLEKTYVINIS DARBAS

2 psl. 1981. XI, 14

Stambiųjų pašarų cecėą šiemet įsirengė ir Ciobiškio kolūkis, informuoja Sirvintų rajono „Lenino vėliava“.

OKIO SPECIALISTAS — MOKSLININKAS

Dirbdamas Pakruojo rajono „Komunaro“ kolūkyje — iš pradžių vyriausioju agronomu, o vėliau pirmininko pavaduotoju, Jonas Veliulis nuodugniai tyrinėjo, kaip su mažiausiomis darbo sąnaudomis auginti pašarinių runkelių sėklos. Ta tema jis sėkmingai apgynė žemės ūkio mokslų kandidato disertaciją, o ūkis iš sėklininkystės gauna dideles pajamas.

Lančiūnavos žemės ūkio technikumo auklėtinis Jonas

Veliulis, primena „Auksinė varpa“, prieš keturiolika metų gavęs technikumą diplomą, atitarnavo kariuomenėje, baigė Žemės ūkio akademiją, aspirantūrą ir jau devintus metus dirba ūkyje.

SPARNUOTIEMS PAGALBININKAMS

Glitiškių daržininkystės tarybinis ūkis vienas pirmųjų Vilniaus rajone turės žemės ūkio aviacijos aerodromą, rašo „Draugystė“. Jį įsirengti padeda melioratoriai. Pastatytas naujas mineralinių trąšų sandėlis, specialios svorskyklės, žemdirbių pagalbininkams įrengtos buitinės patalpos.

Iš šio aerodromo lėktuvai kils tręšti ir kaimyninių ūkių laukus.

KAIMO MAZIESIEMS

Per nepilnus metus Griškabūdžio kolūkyje iškilo 90 vietų vaikų lopšelis-darželis. Sakių tarpkolūkinės statybos

organizacijos meistrai, informuoja „Draugas“, darbo brigadinės rangos būdu. Dabar toks pat darželis statomas Lekėčiuose.

SAUNOS BROLIAI

Labai gerbiami Ukmergės autotransporto įmonėje broliai Eimontai, rašo „Gimtoji žemė“. Vyriausiasis brolis Vincas praėjusiame penkmetyje pelnė tris pasižymėjimo ženklus — penkmečio pirmūno, autokelių žymūno ir už darbą be avarijų. Julius apdovanotas respublikiniu jaunimo garbės raštu. Jiems nenusileidžia ir Antanas, antros klasės vairuotojas, kuris darbuojasi tik porą metų.

Visi trys broliai vairuoja galingus sunkvežimius ZIL-130, visi viršija gamybines užduotis, sutaupe degalų. Dirbdami broliai Eimontai šiemet neakivaizdžiai užbaigė vidurinę mokyklą.

(ELTA)

Naudingas pokalbis

Zaliosios aštuonmetėje mokykloje įvyko moksleivių susitikimas su Svėdasų kiauilių komplekso direktoriumi D. Pociumi, operatore G. Gražyte ir buvusiu Svėdasų kolūkieviu melžėju, darbo veterane E. Zvirbliene.

Kiauilių komplekso direktorius D. Pocius papasakojo apie naujai išaugusį kompleksą, apie jo esamą ir būsimą pajėgumą, apie darbuotojų darbo ir buities sąlygas. Kvietė mus aplankyti kompleksą, iš arčiau susipažinti patiemis, o paskui, baigus specialias mokyklas, atvykti dirbti. Juk čia reikalingi ne tik operatoriai, bet ir mechanizatoriai, vairuotojai, san-technikai, elektrikai.

Operatorė Giedrė Gražytė kalbėjo apie savo darbą. Ji kompleksą dirbanti antrus metus, darbas nesunkus, nes kiauilių šėrimas mechanizuotas. Nėra nenormuotų darbo dienų. Darbą pradeda 9 val. ir baigia 18 val.

Elena Zvirblienė melžė

karves nuo 1948 metų iki pensijos — 1976 metų Jos akys regėjo visus besikuriančio kolūkievių sunkumus, ji matė, kaip išaugo ir suklestėjo buvęs Svėdasų kolūkis, kuris vėliau buvo prijungtas prie Svėdasų kolūkievių. Ji ne tik matė, bet pati pergyveno, kaip keitėsi darbo sąlygos, kaip vietoj buvusių pavienių ūkininkų tvartų išaugo mechanizuotos karvidės, atsirado dušai ir poilsio kambariai melžėjoms.

Po svečių pasakojimo aštuntos klasės komjaunuolės įteikė jiems gėlių ir poeto Alg. Baltakio eilėraščių „Jei-gu nerūpėtų“ žodžiais padėkojo už nuoširdų darbą kolūkyje.

Pokalbis buvo įdomus. Be abejo, ir iš mūsų mokyklos ne vienas moksleivis panorės įsigyti operatorės ar kurią kitą taip reikalingą žemės ūkiui profesiją.

J. Prūsaitė,
moksleivė

(Pabaiga. Pradžią žiūr.
Nr. 133 (4326))

Saaremos pakrantės labai raižytos, daugybė pusiasalių ir įlankų. Juose, o taip pat ir mažose salelėse bei rifuose gausu jūros paukščių gūžraviečių. Ornitologinis draustinis, esantis Vilsandį saloje, o, tiksliau, gagų kolonijos jame, žinomos viso pasaulio ornitologams. Muziejuje matėme visų paukščių, gyvenančių saloje, iškamšas. Tarp jų ir kregždutės — esų nacionalinio paukščio.

Istorijos skyrius pasakoja apie salos praeitį. Čia eksponuojama daugybė archeologinių radinių, o taip pat medžiaga apie revoliucinį judėjimą Saaremoje. Kaip tvirtina istorikai, jau maždaug prieš du tūkstančius metų iki mūsų eros Saaremos salos įlankų ir pakrantės ežerų apylinkėse gyventą medžiotojų ir žvejų. Sprendžiant iš to, kad Saaremos sala yra pati turtingiausia Estijoje neolito laikotarpio radiniais, gyventojų skaičius čia pastebimai augo. Plačiau Saarema išgarsėjo XI-XIII amžiuose. Šmaikiai vystėsi žemės ūkis, prekyba, palogus geografinis išsidėstymas leido saliečiams užimti deramą padėtį rytinėje Baltijos jūros dalyje, didvyriškai ginti savo nepriklausomybę. Saaremos gyventojai buvo daugelio estų žygių įkvėpėjai ir dalyviai. Ir tik po kurio laiko, kai senosios estų žemės žemynė buvo atėjūnų užgrobtos, kryžiuočiai išdriso ledų įsibrauti į Saaremą. Tačiau kiekviena tinkama proga saliečiai priešinosi grobikams. Sukilimų lėpsna apėmė Saaremą ne sykį, o galutinai saliečiai buvo pavergti po dviejų metų atkaklios kovos, kilusios po 1343 metų sukilimo.

Įžengdami dar į vieną muziejaus salę, kurioje susipažįstame su revoliucine Saaremos praeitimi. Pats stambiausias Saaremos gyventojų revoliucinio judėjimo monumentas buvo 1919 metų sukilimas, tačiau didžiosios saliečių viltys išsipildė tik 1940 metais. Bet netrukus taikų pirmųjų socializmo statybos metų darbą nutraukė mūsų šalį užpuolusieji vokiškieji fašistiniai grobikai. Saarema tapo sunkių ir kruvinių mūšių arena. Vakarų Estijos salų gynėjų didvyriškumo dėka fašistai buvo priversti laikyti čia stambias pajėgas,

kas lengvino Leningrado gynėjų padėtį pirmaisiais karo mėnesiais.

Keturioose didžiojo bokšto aukštuose išdėstyta medžiaga apie šiandieninį salos gyvenimą. Iš juose esančių ekspozicijų sužinojome, kad Tarybų valdžios metais Saaremos ir Muhu salos tapo aukštai išvystyto žemės ūkio rajonu. 1947 metų rudenį Saaremos salos Saklos kaimo valstiečiai pirmieji respublikoje stėjo į kolektyvinio darbo kelią. Kartu su pirmuoju respublikoje kolūkiu, pavadintu V. Kingisepo vardu, dar trylikoje kitų kol-

vimų. Šis monumentas pastatytas ant 14 Tarybinės Armijos vadų broliško kano.

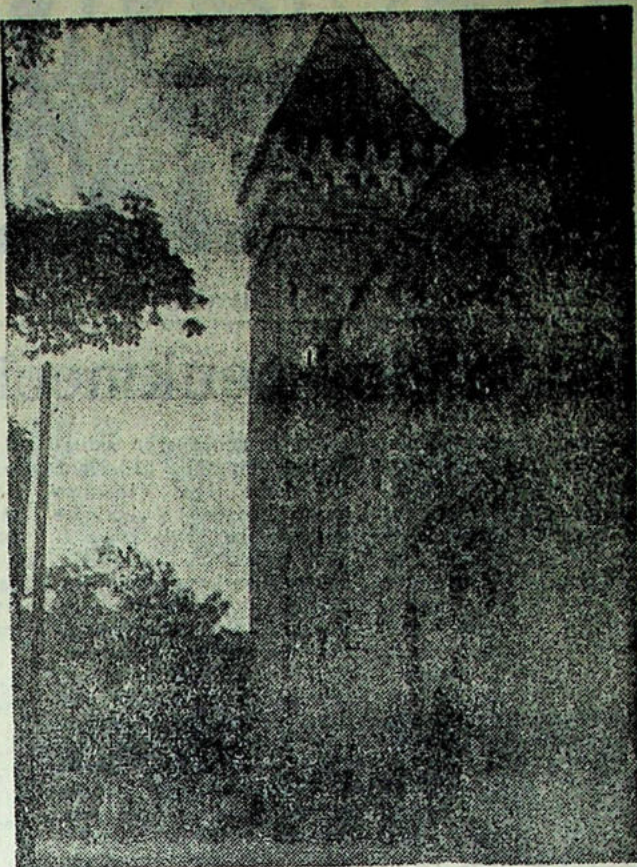
Mintimis dar klajodami pilyje, mes jau einame šimtamečiu Kingisepos miesto parku. Jo pakrastyje nedidelis medinis pastatas. Šiame name gimė ir nuo 1898 metų iki 1906 metų gyveno garsus estų revoliucionierius Viktoras Kingisepas. Trijuose pirmojo aukšto kambariuose eksponuojami dokumentai, knygos ir kitokie daiktai, pasakojantys apie šio žmogaus nueitą kelią ir kovą. Pagarbos ir susižavėjimo vertas jo gyvenimas. Pradė-

dodami nakties tamsa, hiterininkai tikėjosi prasiveržti į iš anksto paruoštas pozicijas. Netikėto susidūrimo metu susižaudymas virto grumtynėmis vyras prieš vyrą. Neįveikę mūsų karių atkaklumo, priešai pasitraukė, kaip byloja karo kronika, kovos lauke palikę daug technikos ir nukautų. Tik nedaugeliui fašistų pavyko prasiveržti. Žuvę mūsų kariai buvo palaidoti čia pat, kautynių lauke. Dabar šios karių kapinės gražiai sutvarkytos, apšodintos gėlėmis. Kiekvienais metais Pergalės dieną čia vyksta didžiulis mitingas. Gintariečių delegacija tylos minute pagerbė žuvusiuosius, padėjo prie paminklo skaisčiai raudoną lietuviškų gvazdikų puokštę...

Sekantis mūsų sustojimas buvo nedideliame Mihkli vienkiamyje. Čia, panašiai kaip mūsų Rumšiškėje, įkurtas etnografinis muziejus. Su dideliu susidomėjimu apžiūrėjome gyvenamąjį namą daržine, lauko virtuvę, kalve, pirtį, kitus ūkinius statinius kurie sudaro nuikų XIX amžiaus valstietiškos architektūros pavyzdį. Kartu su namų apyvokos daiktais ir darbo įrankiais visa tai sukuria vieningą, organiškai suformuotą etnografinį kompleksą. Mihkli aplanko labai daug turistų.

Vadovas sustabdo mašiną miško kelyje. Einame kokią šimtą metrų siauru vingiuotu takučių ir pamatome vieną iš nepakartojamų Saaremos gamtos reiškinių. Iš aplinkinių pelkių šaltinis vanduo teka karštiniais urvais į jūrą. Ties Odaliatsi kaimu, kur mes ir sustojome, šis vanduo pro daugybę plyšių prasiveržia į paviršių. Nuo vandens srovės ištisai verda nedidelio ežerėlio paviršius. O po to vanduo peršoka neaukštą užtvankėlę ir jau čiurlena, alma nedidukas smagus upelis.

Privaziuojame šiaurinę salos pakrantę. Jei pietiniai salos krantai yra daugiau lėkšti ir smėlėti, tai šiauriniai dažniausia statūs skardžiai iki 13 ir daugiau metrų aukščio. Sustojus ant tokio skardžio krašto ir pažvelgus žemyn, kojos nejučiom paties žengia žingsnį atgal. Ir tik smalsumas traukia pažvelgti į horizontą, ar nesimato kur pro lengvą rūką, gaubiantį salą, sakysim, kaimyninės Suomijos kranto. Deja, vadovas išskleidė mū-

Autoriaus nuotraukoje: Kuresarės piliis

sų iliuzijas ir vėl visi sėdom į ištikimajį „lazą“, vairuojamą, atrodo, niekad nepavargstančio Gedimino

Pravažiuojam Karmos dolomitų karjerą. Šio „Saaremos marmuro“ gamyba pilnai mechanizuota. Mašina karjere išpjauna akmenį, keltuvas pristato jį į cechą, kur jis su mechaniniu pjūklų supjaustomas į plytas. Belieka tik apdirbti frezavimo ir šlifavimo staklėmis.

Toliau mūsų tikslas — Kaali. Čia yra 8 krateriai, vieninteliai Europoje, kurių meteoritinė kilmė įrodyta. Didžiausio kraterio, kurį ir užpildo Kaali ežeras, diametras 110 metrų, o gylis — 16 metrų. Krateris apsuptas aukštu pylimu. Teigiama, jog čia buvo rasta geležinio meteorito skeveldrų. Beje, kaip mums paaiškino vadovas, šie meteoritiniai krateriai susidarė maždaug prieš 2700 metų, meteoritų lietuvi susidūrus su mūsų planeta. Kraterių meteoritinė kilmė įrodyta mokslo, dabar

jie paskelbti valstybės saugomais. Baigęs šį idomų pasakojimą, ekskursijos vadovas nebe šypsenos dar pridūrė, jog eina kalbos, kad jei valkinas su mergina susikabnė rankomis apels ratu kraterio pylimą, tai jie niekada nesisks...

Paskutinis vakaras bazėje „Lyrie“ praėjo greitai — vyresnieji žiūrėjo televizorių, jaunesni bandė „įkasti“ savotiško žaidimo, panašaus šiek tiek į biljardą, paslaptis. Ir tik kai į pagalbą atėjo vietinis jaunimas, pramokom žaisti šį Estijoje ir šiek tiek Latvijoje paplitusį žaidimą, kurį jie vadino „Kārūna“.

O anksti rytą mūsų vėl laukė kelias. Pro autobuso langus dar sykį prabėga jau tapęs įprastu šiaurietišku rūstokas salos peizažas. Buvo gaila skirtis su garbinga istorine praeitimi, darbo ir kovų šlove apgaubta didžiausiąja brolių estų sala, tačiau kiekviena kelionė turi savo pradžią ir savo pabaigą.

SAAREMA IŠ ARTI

Algimantas Sudelkis

ūkių ir šešiuose tarybinuose ūkiuose metai iš metų didėja javų derlingumas, auga valstybei parduodamos mėsos ir pieno kiekiai. Salos peizažą pastoviai keičia vis nauji gamtiniai pastatai ir šiuolaikiniai kolūkių centrai.

Saaremos gyventojus be laukų maitina ir jūra. Tarybų valdžios metais žvejų gyvenime įvyko didžiulės permainos. Nauji žvejybos laivai, nauji žūklės metodai ir įrankiai leido sugauti tokius kiekius žuvies, apie kokius anksčiau ir negalvojo.

Nemažiau sėkmingai vystosi rajono pramonė. Pokario metais čia sukurta itin stipri žuvies apdirbimo pramonė, ir mechanizuotai apdirbamas dolomitas. Pastoviai plečiama vietinių žemės ūkio produktų perdirbimo pramonė. Su salos pramonės gaminių pavyzdžiais susipažiname vienoje iš muziejiaus salių.

Pagaliam nusileidžiame į pilies kiemą. Tiesą sakant, čia dar vykdomi dideli restauracijos darbai. Kaip aiškino ekskursijos vadovas, norima pilį atkurti tokią, kokia ji buvo iš pat pirmųjų savo egzistavimo dienų. Rytinė pilies pusė jau restauruota. Reikia tikėti, jog šis sąjunginės reikšmės architektūrinis paminklas greitai laiku visus nustebins savo senuoju grožiu.

Atsisveikindami sustojome prie monumento pilies kieme, pagerbdami kritusius karius kovoje už Saaremos išvada-

jės revoliucinę veiklą 1906 metais savo gimtojoje saloje, vėliau jis išaugo į žymų bolševikų partijos veikėją ir organizatorių. Dirbo partinį darbą Peterburge, Taline. Po Vasario revoliucijos buvo vlenas iš bolševikų organizacijos Estijoje vadovų ir Raudonosios gvardijos organizatorių. Po Didžiosios Spalio revoliucijos dirbo Maskvoje Vyriausiosios revoliuciniame tribunole ir Rusijos ypatingojoje komisijoje. Sugrįžęs tėvynėn, vadovavo Estijos Komunistų partijai, organizavo pagrindines spausdutes Už jo galvą būruazinės Estijos valdžia žadėjo didelius pinigus. 1922 metais V. Kingisepas pateko į policijos nagus ir karo lauko teismo nuosprendžiu buvo sušaudytas. Tačiau kovotojo už Tarybų valdžią nuopelnų estų liaudis nepamiršo — jo vardu pavadinama gatvė, pirmasis Estijoje susikūręs kolūkis, o 1952 metais jo vardas suteiktas buvusiam Kuresarės miestui.

Netoli Tehumardi kaimo stovi 21 m aukščio dolomitų kolona, primenanti kardo ašmenis. Šis emocionalus kūrinys, įspūdingas turinio ir meninio apipavidalinimo vienybe, skirtas Saaremos salos gynėjams ir išvaduotojams. Paminklas pastatytas lauke, kur naktį iš 1944 metų spalio aštuntosios į devintą įvyko šaulių divizijos priešakinio būrio ir estų šaulių korpuso kruvinas susirėmimas su atsitraukiančio fašistų pulko kolona. Pasinau-

Aš išdainavau visas daineles...

Tiktų ir kitas pavadinimas šiai etnografinėi vakaronei „Seku seku pasaką“ arba „Menu mįslę keturgyslę“, nes tadien ilgai netilo mūsų mokykloje senovinės lietuvių liaudies dainos. Pasakas ir kitus pasakojimus lydėjo skambus juokas. Suko galvas mūsų mažieji, kad įmintų močiūčių mįsles.

Susidomėję klausėmės jų pasakojimų apie pavasario ir vasaros, rudens ir žiemos darbus.

Pasakojo, porino, dainom apdainavo, kaip pavasarį ardav medinėmis žagrėmis, priekėdavo medinėmis akėčiomis, kaip pagal senovinį paprotį laistydavo artojus vandeniu. Garbė būdavo tam, kuris pirmasis išėdavo į lauką su arklų: kaip ravėdamos, laistydamos rūteles apie bernelį dūmavo, apie jaunąjį dainas dainuodavo.

„Mielai širdžiai šienapjūtės darbai, — pasakojo Emilija Juzėnienė, — žmonės apsi-vilkdavo švairiais, baltesnės drobės marškiniais ir kelnėmis; ir oras gražus, ir daina gražiai skambėdavo pie-

vose.“ „Sunkiausia dirbti būdavo per rugiapjūtę, — tęsė pasakojimą Zosė Pakštienė: — linguoji, linguoji, o toks karštis, bet prakaito nėra kada nubraukti. Užbaigę rugiapjūtę visi liksmi nešėm gapadoriui pabaigtuvių vainiką“.

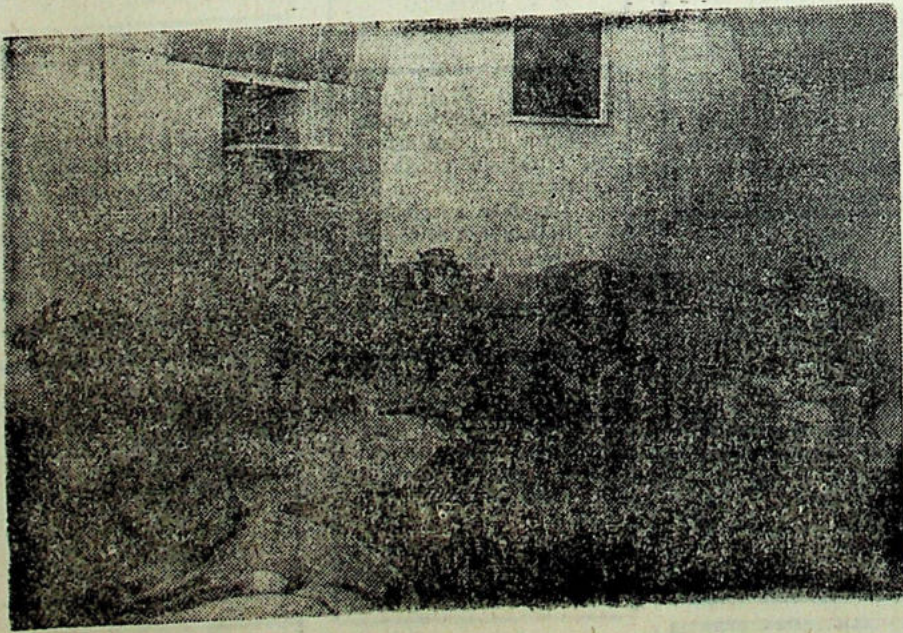
Vakaronėje senovinės dainos mokė senovinių šokių ir žaidimų, armonika grojo senasis kaimo muzikantas Vincas Mikėnas. Solti visiems vietos neužteko, tai likusieji stebėjo šokančius ir vaišino- si viešnių atneštomis virtomis pupomis ir raugulu iš ruginių miltų. Kazlūnė Kazlauskienė parodė, kokiomis vyžomis avėdavo, pamokė mus apsiauti, užvarstyti apyvarus. Plojimais padėkojome seniesiems vakaronės dalyviams, kurie gyvu žodžiu nupiešė praeities paveikslą. Gilliai suprasdami praeitį, gal geriau mokėsime įvertinti dabartį.

E. Zvirblytė,
A. Jakubonytė
Zaliosios aštuonmetės mokyklos moksleivės

Kas mėnesį — paskaita

Svėdasų zoniniai kultūros namai kartu su „Zinijos“ draugijos Svėdasų organizacija parodė sveikintąjį iniciatyvą organizuojant paskaitų ciklą „Noriu žinoti“. Svėdasų, „Aušros“, „Lenino keliu“ ir kituose ūkiuose buvo išplatinti abonementai aštuonioms šio ciklo paskaitoms, kurios bus skaitomos spalio-birželio mėnesiais. Visus turėtų sudominti aktorius C. Stonio ir V. Dapšio atliekama literatūrinė kompozicija „Mylėk save“, profesorius C. Kudabos skaitoma paskaita „Saugokime žemę — žmogaus lopšį“, gydytojų V. Alekseičiko ir C. Grizicko skaitomos paskaitos „Žmogus — silpnas ir stiprus“, „Apie meilę reikia kalbėti rimtai“, doc. V. Kazlausko paskaita „Pasaulio meridianuose šiandien“ ir kitos.

B. Vytaltis

Vilniaus Viršuliškių mikrorajono prekybos centro pardavėjoms sudarytos geros darbo sąlygos. Čia pat esančioje kavinėje joms tam tikru laiku rezervuojamos vietos paplėtauti ir išgerti kavos. Įrengtas specialus relaksacijos (atsipalaidavimo) kambarys. Prie krėslų įtaisytos stereofoninės ausinės, kad būtų galima individualiai pasirinkti vieną iš trijų muzikinių programų.

NUOTRAUKOJE: relaksacijos kambaryje ilsisi (iš kairės) kasininkės-kontrolinės G. Taškūnaitė, N. Misiūnaitė, R. Matelionytė, Z. Trimonytė, R. Valickaja.
A. Sabaliausko nuotr. (ELTA)

Igyvendinant TSKP XXVI suvažiavimo nutarimus

Miškininkų penkmečio darbai

Gerai respublikos miškininkų praėjusio penkmečio darbo rezultatai. Jie įvykdė visas užduotis. Per penkerius metus bendrieji medienos išteklių vien valstybinio fondo miškuose padidėjo apie 15 milijonų kubinių metrų. Miškininkai užveisė 49,7 tūkstančio hektarų naujų miškų — gerokai daugiau, negu plynai nukirto. Jie kasmet pasiūlydavo gyvenviečių apželdintojams po 1,5 milijono medelių ir dekoratyvinių krūmų. Nusiausinta 40 tūkstančių šlapių miškų, įruošta 2850 kilometrų ūkinės ir priešgaisrinės reikšmės kelių. Liaudies ūkis gavo 194 tūkstančių kubinių metrų padarinės medienos daugiau, negu buvo planuota.

Dideli darbai miškininkų laukia šiame penkmetyje. Kaip ir ankščiau, svarbiausia — toliau didinti miškų produktyvumą, taikant racionalias kirtimų sistemas, tręšiant medynus mineralinėmis trąšomis, gerinti medynų rūšinę sudėtį, įveisiant daugiau vertingų ir greit augančių medžių rūšių, patiekti liaudies ūkiui planuotą medienos kiekį, laiku atkurti nukirstus medynus, aktyviai kovoti su miškų gaisrais.

Yra ir naujų arba aktualesniais tapusių uždavinių. Dėl darbo jėgos trūkumo miškuose nepajėgia laiku įkirsti vėjavartų, vėjalaužų, sniegolaužų ir sausulių. Padidėjo miškų užšlamštinimas. Miškų ūkio ir miško pramonės ministerijai dabar suteikta teisė parduoti tokius, kaip pat ir malkinius medžius bei kartis iš jaunųjų ugdomųjų kirtimų kolūkiams, tarybinams ūkiams ir kitiems valstybiniams ūkiams, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms ir gyventojams. Jie bus parduodami tokiose vietose, kuriose negalima naštai panaudoti miško ruošos mechanizmų. Tai nemažas papildomas darbas miškininkams, bet manome, kad ši priemonė pagerins miškų sanitarinę būklę, padės ūkiams ir gyventojams geriau apsirūpinti kuru bei kitokia mediena.

Aplinkos apželdinimo poreikis dabar tenkina 35 miško įmonių medelynai. Šių metų rudenį jie siūlo pirkėjams 1,5 milijono įvairių medelių ir krūmų. Liepų, klevų, uosiu, ąžuolų, kaulelių, gudobelių, lanksvių, tujų ir kitų dažniau naudojamų rūšių medelių galima įsigyti

daugelyje medelynų, o kai kuriuose yra ir kadagių, počių, putynų, riešutmedžių, šelvamedžių, šermukšnių, žirnmedžių. Šiame penkmetyje medelynuose numatoma dar padidinti dekoratyvinių medelių bei krūmų auginimą, plėsti jų asortimentą.

Kol medžiai užauga, praeina ne vienas dešimtmetis. Miškų apsaugai ir jų priežiūrai išleidžiame dideles lėšas, įdedame daug darbo, o medieną naudojame dar nelauptai. Pernelyg didelį jos procentą sudaro atliekos: šakos, kelmiai, pjūvenos, atpjovos, atrėžos, skiedros, žievės. Medienos apdirbimo įmonėse kasmet susidaro per 1 milijoną, o miško ruošos — apie 800 tūkstančių kubinių metrų atliekų. Anaiptol ne visos jos surenkamos. Įvairių žinybų mažose lentpjūvėse atliekų surinkimas ir pervežimas perdirbimui yra neekonomiškas, o šakoms ir kitiems smulkiai medienai surinkti miškuose dar neturime atitinkamų mechanizmų. Tačiau reikia atkakliau ieškoti galimybių geriau surinkti medienos atliekas, juo labiau, kad šiame penkmetyje numatoma žymiai padidinti medžio drožlių ir skiedrų plokščių gamybą.

Nemažai rūpesčių miškininkams kelia rekreaciniai miškai. Juos reikia kuo geriau pritaikyti žmonių poilsavimui, pasirūpinti, kad poilsiautojai nepadarėtų gamtai žalos. Šie klausimai kasmet darosi aktualesni, nes poilsiautojų skaičius miškuose nuolat didėja.

Šiame penkmetyje yra ir daugiau svarbių, neatidėliotinių darbų, sprendžiamų problemų. Respublikos miškininkai kupini ryžto sėkmingai įvykdyti jiems keliamus uždavinius.

V. Verbyla
LTSR miškų ūkio ir miško pramonės ministro pavaduotojas (ELTA)

Dekoja

Nuoširdžiai dekojame „Anykščių šilėlio“ kolūkio valdybai, specialistams. Prekybos bazės darbuotojams, giminėms, kaimynams, visiems, kurie mums padėjo ir užjautė, laidojant mylimą vyrą ir tėvelį Balį Mežvinską.

Zmona ir vaikai

KAZIUI, BRONIUI ir POVILUI PIŠCIKAMS
Reiškiamė daug nuoširdžių užuojautos žodžių dėl mylimo tėvelio mirties.

Naujasodžio tarybinio ūkio mechanizatoriai

Iš fenologo bloknoto

ZALIUOJA IR RUDENI

Rudens paletėje vyrauja geltonos, raudonos spalvos. Byra gintaru žerintys beržų lapai, vėjas jau baigia užpūsti klevų ugnį, raudonių varva putynų, gudobelių uogų. Tos ryškios spalvos visų pirma krinta į akis, bet įdėmiau pažvelgę ir vėly rudenį matysime daug žalmos. Zaliuoja ne tik spygliuočiai. Kai kurie augalai, žolės net ir po šalų lieka žali, nepraranda savo vasariškos žalumos. Nepageltusius lapus numeta alksniai, alyvos, kai kurios gluosnių rūšys. Per žiemą žaliuos, užsiklojusios sniegu tramažolės, žibuoklės, bruknių, pipirapės. Kai kurie augalai, nebedami vėlaus rudens, kol dar neužkrito sniegas, neužgesina savo žiedų. Štai kur ne kur mėlynuoja lubino žvakė, geltoni plieskia bobraminių krūnelis, kaip pavasarį it miniatiūrinė saulė spindi pavienis kaulpienės žiedelis. Tiesa, antrą kartą žiomet žydėti suskatusi, ji nesistiebia aukštyn, tarp žalių lapų skroteliu slepiasi, vis dėlto drangia rudens darganos, verčiau jau prie žemės glausi. Blyškiais žiedeliais žvilgiai rūsianą padangę dirvinė našlaitė. Ji ir užsnigta neužsimerks, kvėpės vasara...

Tarp nurudusių žolynų, tarp pageltusių, nuradusių lapų šviečia ir žuama. Nemažai pas mus augalai, kurie nehoja šalų, žvarbių vėjų, žaliuodami sulaukia žiemos.

PATALYNĖ ŽIEMAI

Pamiškė vingluojantį takelį užklojo nukritę medžių lapai. Sučežta tas margaspalvis kilimas, anči pajuda krūvelė lapų ir slenka link miško. Kai nustebęs gerai įsižiūri į tą judančią lapų šūsnelę, susiprotėju, kad tenai ežys su savo nešuliu pūškuoja. Žiemos miegui ruošiasi, minkštai išklos gu-

lį ir šalčio ne taip baltu. Gerai bus ežiui patalynė, pralinks žiema kaip ilga ilga naktis. Kiurna ežys pamiškė, prisismaigstęs ant savo spyglių lapų. Kažkur netoli, matyt, jau nužiūrėjo sau ramią vietelę ir skuba ten patalą kloti.

Susirūpino žiema ir žvitruolės voverės. Į savo drevės gabena samanų kuokštus, aną dieną mačiau kaip ruduodegė iš apgriuvusios pamiškės sodybos palėpės išsinešė pakulį gniužulą. Patenkiinta tokiu radiniu nuiliuksėjo per medžių šakas, minkštai išklos savo drėvę. Tai kas, kad vasaros drabužius į žemiškus šiltus kailiūlius išmainė, bet kai užeis pūgos, speigas, labai pravers voverė ir šiltas, minkštas paklotas. Užkrintusi riešutu ar gile iš savo aruodų, galės sau ramiai pūsti į akį, laukti pavasario.

Mitriai sukasi voverės rudens miške, vis dar papildo savo maisto atsargas ir žiūrį, ką čia šilto ir minkšto nustverus patalynel, kad nereikėtų paskui drebėti iš šalčio, bijoti žiemos.

SPARNUOČIŲ ROPESCIAI

Per rudens padangę nuringavo į pietus gervų ir žąsų trikampiai. Nesigirdi mus per vasarą džiuginusių paukščių giesmininkų balsų. Liko tik tie sparnuočiai, kurie kartu su mumis praleis žiemą, lauks pavasario.

Pamiškėse, pakrūmėse skardena mėlynsparniai kėkštai. Atskrenda jie ir į vienių sodus, paskanauti obuolių. Maisto dabar kėkštams pakankamai. Bet žiemą bus sunku. Zino sparnuočiai, jog gali tekti badauti. O kaip tada praverstų bent kokios atsargos. Randa kėkštai gilę ir plasnioja ja nešinas kur nors atkrantėn, ar laukymėn, slepia gile pakelmen. Daug tokių sleptuvių turi kėkštai. Bet žiemą ne visas jas suranda. Tokiais

atvejais pavasarį išdygsta ąžuoliukas. Taip besirūpinami artėjančia žiema kėkštai išplatina ąžuolus, visur jų prisėja.

Kaupia maisto atsargas ir prie sodybos suskridusios žylės. Nežinia, ar žmonės įrengs joms lesyklėles, ar neteks badauti. Kiaurą dieną zuja žvitruolės žylės po sodus, apžiūri kiekvieną medžio šakelę, plyšį. Kai pasisotina, vis tiek nenustygs. Surasto lesalo po atšokusia žieve, kokian nors plyšin pakiša. Atėjus žiemai, ne ji pati, tai kita žylė aptiks, nuo pražūties išsigelbės.

Nuo ryto iki vakaro skraldo panamėse, tarp medžių šmirinėja žylės. Reikia sukotis, diena jau trumpa.

SVECIAI IS SIAURĖS

Į raudonomis uogomis aptekusią gudobelę nutūpė būrys paukščių ir puolė lesti. Nesibaimina ir pro šalį einančių žmonių. Skainioja gudobelės vaisius, godžiai lesa. Paskui purptelia į atokiau stovintį klevą, ten melodingai svirbčioja, pasidairo į šalis, papurina plunksnas ir vėl susimeta gudobelėn, vėl lesa.

Nečionykščiai, anksčiau nematyti šie varnėno dydžio paukščiai. Rusvi, su gražiais kuodais ant galvų, puošniais ryškiai geltonai apvedžiotais kraštais sparnais, geltoni paryškintos ir tamtos uodegos plunksnos. Tikri dabitos. Tai pas mus iš Saurės atskridę svirbeliai. Siemet jie anksti pasirodė, jau net spalio pradžioje įniko švarinti šermukšnius, sudorojo kas liko nuo strazdų ir varnėnų. Dabar solinasi gudobelėse. O žiemą tenkinsis kadagių uogomis. Ligi pavasario svečiuosis mūsų miškuose svirbeliai ir džiugins juos pastebėjusius žmones savo puošniu apdaru, savita melodiija, tokia netikėta žiemos tyloje.

V. Gledrys

Redaktorius ST. VINCIONAS

DANGUOLEI ir ALBERTUI VAITIEKONAMS
Su Jumis dalinamės džiaugsmais ir rūpesčiais, leiskite pasidalinti ir skausmu, kurį sukėlė mylimo sūnelio ROLANDUKO tragiška mirtis.
P. ir R. Paviloniai, V. ir A. Pilkauskai

Nuoširdžiai užjaučiame GIEDRĘ VAITIEKONAITĘ ir jos tėvelius, tragiškai mirus mylimam broliui ir sūneliui ROLANDUKUI.
Vaikų darželio Nr. 1 VII gr. auklėtojos, šeimininkės ir vaikų tėveliai

VYTAUTUI PIMPICKAI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamė nuoširdžią užuojautą.
Kavarsko miesto profesionalinės priešgaisrinės dalies darbuotojai

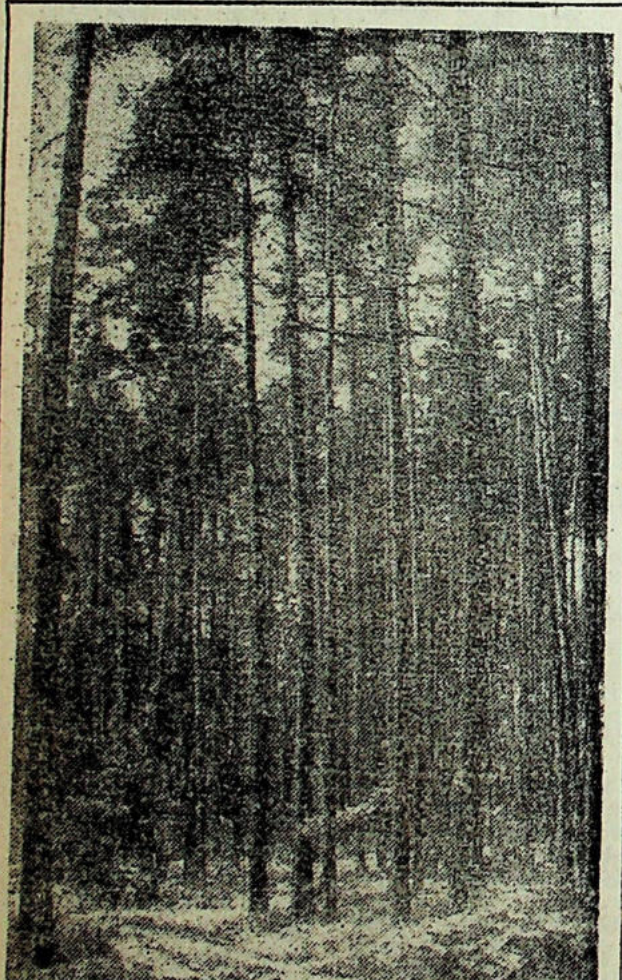
Mokytojai VIRGINIJAI PRANCKEVIČIENEI
Reiškiamė nuoširdžią užuojautą dėl mylimo tėvelio mirties.
Viešintų vidurinės mokyklos tėvų komitetas

Netekus brangaus tėvelio, nuoširdžią užuojautą reiškiamė Viešintų vidurinės mokyklos vyr. pionierių vadovai VIRGINIJAI PRANCKEVIČIENEI.
Rajono vyr. pionierių vadovai ir Pionierių namų darbuotojos

VILIUI KAZLAUSKUI
Dėl mylimos mamytės mirties reiškiamė nuoširdžią užuojautą.
„Gimtosios žemės“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija

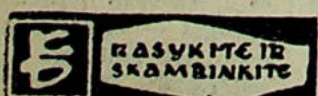
Mirus ONAI KAMARAUSKUI, reiškiamė nuoširdžią užuojautą velionės šeimai ir artimiesiems.
„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio kolūklečiai

ALGIRDUI KAMARAUSKUI ir STASUI BERNATAVICIUI
Mirus mylimai motinai ir seseriai, reiškiamė nuoširdžią užuojautą.
„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio mechanizatoriai

Pušies, nesurokuotos.

A. Janušio nuotr.

234930, Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83.

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникияйского районного комитета КП Литвы и Аникияйского районного Совета народных депутатов. Редактор С. Винционас, г. Аникияй (на литовском языке)

Spausdinama rotacine mašina, pusės „Pravdos“ formato. Tiražas 11.264 Uzsak. Nr. 1847
Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 35. Spaudė Ukmergės spaustuvė J. Janonio 31, Indeksas 87262.